

Motion till riksdagen

1988/89:Ub323

av Stig Bertilsson m.fl. (m, s, c, fp, mp)

Ett projekt för specialskola och grundskola
i Vänersborgs kommun

1978 uppdrog skolöverstyrelsen (SÖ) åt de statliga specialskolorna för döva och hörselskadade och berörda länskolnämnder att utreda förutsättningarna för en lokalmässig samverkan mellan specialskolan och grundskolan. I Vänersborg ledde utredningen till ett samordnat skolprojekt mellan specialskolan Vänerskolan och grundskolan. 1980 presenterades ett förslag om en ny skola på centralt belägen tomt i ett planerat nytt bostadsområde, det s.k. Holmängensområdet. Året därpå överlämnades förslaget till SÖ för vidare handläggning och remissförfarande.

Den 21 maj 1986 överlämnade SÖ ärendet med ett eget yttrande till regeringen. Av skrivningen i yttrandet framgår att SÖ stöder ett genomförande av det s.k. Holmängenprojektet.

Därefter har också Vänersborgs kommun och Vänerskolan gjort en kostnadsberäkning av skolprojektet och angivit vissa samordningsvinster, vilket visar på avsevärda ekonomiska fördelar med ett samordnat skolprojekt av detta slag. Idéerna i framlagda verksamhetsprogram omfattar även sociala, pedagogiska och organisatoriska fördelar av stort intresse.

Sammantaget framträder en bild av ett projekt som har sådana fördelar att det inom snar framtid bör förverkligas.

Under de två senaste årtiondena har frågan om dövundervisningens och specialskolans utformning varit aktuell i skoldebatten. Viktiga positiva beslut har också fattats med huvudsaklig inriktning på skolans inre arbete, dövas tvåspråkighet och resursfrågor m.m.

Däremot har de gamla dövskolornas lokaler, deras institutionsprägel och avskildhet från det övriga samhället och de döva elevernas skolmiljö under en tioårig skolgång inte beaktats i någon högre grad.

I regeringens proposition 1983/84:27 om åtgärder för elever med handikapp i det allmänna skolväsendet m.m., avsnittet Specialskolan för döva och hörselskadade, framhålls dock att "döva, liksom andra med funktionsnedsättningar, skall få förutsättningar för och möjligheter till delaktighet och gemenskap med övriga i samhället. Det är viktigt att skolan förbereder eleverna för ett vuxenliv i samhället efter skoltidens slut. Det som företas för att nå detta mål bör emellertid ske utifrån de dövas språkliga förutsättningar."

Möjligheterna att nå detta mål är inte goda i de nuvarande alltför isolerade dövskolorna och institutionsmiljöerna.

I det framlagda Vänersborgsprojektet, där hela specialskolan lokalmätsigt ingår i en mindre grundskola, tillgodoses både en naturligare skolmiljö, de döva elevernas identitetsbehov med den egna gruppen samt teckenspråksmiljön. Det är vidare rimligt att anta att förutsättningarna att nå målet tvåspråkighet (teckenspråk och svenska) förbättras, liksom hanteringen av ömsesidiga attityder och fördomar mellan hörande och döva.

Från pedagogisk och skolorganisatorisk synpunkt erbjuder också det samordnade skolprojektet förbättringar för hörselskadade elevers skolgång i och med att lokaler avsatts i samma skolenhet för kommunala hörselklasser/särskilda undervisningsgrupper. Närheten till både grundskolans undervisning i vanliga klasser och specialskolans undervisning av döva elever och den samlade pedagogiska kunskapen vid skolenheten ger fördelaktiga förutsättningar för en framgångsrik undervisning för den hörselskadade elevgruppen.

Till det här framlagda skolprojektet kan även knytas en longitudinell tvärvetenskaplig forskning med sociologisk huvudinriktning. Här finns idag en brist som bl.a. integrationsutredningen påtalat beträffande vissa anordningar för handikappade.

Remissvaren i detta ärende visar att en klar majoritet uttalar sig för ett genomförande av skolprojektet. Föräldrarna till elever som har eller väntas få sin skolgång vid Vänerskolan stöder förslaget genom sin organisation, DHB i västra Sverige, medan deras riksförbund DHB och Sveriges Dövas Riksförbund har invändningar mot projektet. De båda sistnämnda vill ha en egen skola för döva. De farhågor som framförts motsägs dock av erfarenheterna vid Åsbackaskolan i Gnesta, som under lång tid haft undervisning i lokaler vid en vanlig grundskola. Samma goda erfarenheter rapporteras från Kristinaskolan i Härnösand, där grundskolan förhyrt lediga lokaler i specialskolan.

Den avsevärda tid som handläggningen av Holmängenprojektet tagit har ställt Vänersborgs kommun inför svåra planeringsproblem. Första skedet av bostadsbyggandet i kvarteren runt den avsedda skoltomten avslutas under våren 1989 och kommunen måste snart ta ställning i skolplaceringsfrågorna.

För Vänerskolans del är ett beslut viktigt inför ställningstagandet till en mycket kostsam ombyggnad och upprustning av nuvarande skolbyggnader från 1896, ifall det samordnade skolprojektet inte skulle antas.

Mot bakgrund av här redovisade synpunkter och den betydelse projektet har för den framtida dövundervisningen anser vi att det planerade samordnade skolprojektet mellan Vänerskolan och grundskolan i Vänersborgs kommun bör komma till stånd.

Hemställan

Mot. 1988/89
Ub323

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om genomförande av samordnat skolprojekt mellan specialskolan Vänerskolan och grundskolan i Vänersborgs kommun.

Stockholm den 23 januari 1989

Stig Bertilsson (m)

Marianne Andersson (c)

Anders Castberger (m)

Marianne Samuelsson (mp)

Britt Bohlin (s)

